

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De disciplina comedendi inter seculares. Cap. XXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

semper in quibus poterint, ac si essent in fratrum collegio cum silentij sui obseruatione permanebunt.

De disciplina comedendi inter seculares.

CAP. XXXI I.

PRÆCIPVE decet, vt cum extraneis comedentes honestè se habeant: vt nec in cibo nec in modo comedendi vel mora, aut in aliis quæ disconueniunt super mensam, vt est verborum multiplicatio: aut exterior corporis vel habitus dispositio inhonesta, possint de irregularitate notari. Circa cibum attendant, quòd propter quantitatem vel qualitatem, de gulæ vitio iudicari non possint. De primo Sapiens ait, Vtere quasi homo frugi his, quæ tibi apponuntur: ne, dum multum mâducas, odio habearis.] Vnde inter seculares nõ expedit appositam semper portionem totam comedere, aut penitus euacuare scutellam; ne fortè magis id homines voracitati quàm necessitati attribuant. Inter cætera est habèda semper temperantia circa potum. Turpissimum enim est, si de nimia potatione notètur. Religionis quiuis insignia præferens, meribibuli nomē ignominiosè sortitur. Hoc vitium hominem coram Deo & hominibus vilem reddit. Ad notam huius vitij fugiendam, cauere debent, ne post refectionem, etiam si vinum sæpius offeratur, frequenter bibât: aut postquam in communi potatum est, seorsim sine urgente necessitate potum in privato requirant: nec omnino quòd potus vbi dormitur remaneat patiantur. post cænam non sunt ad verba & pocula vigiliæ protrahendæ. Vigilare ad ignem, sitim prouocat, & bibitare compellit: grauat corpus, exhaurit spiritum, tempus in verbis penè imperceptibili subductione consumit, tempestiuè

Eccli. 31, 29

Potus se
pareus.

Produce-
re vigilas
vesper-
nas dehor-
tatur.

ad

ad orationem surgere, officij debitum deuotè
 vt expedit soluere non permittit. Et qui serò
 sobrietatis nō obseruat sententiam, manè fre-
 quenter suspenditur à diuinis. Vsitatum est
 hosti, homines ad prunas seducere. Ad prunas,
 Dominum spreuit rex Ioacim, negauit Pe-
 trus. Et ne nobis de nocturna prædicatione ad
 prunas, propter fructum vel interrogationes
 hominum blâdiamur, ad prunas Ioacim qui-
 dem audit sermones Domini, sed contemnit:
 ad prunas Petrus de Christo interrogatus
 offendit. O quoties est serotinis necessaria
 verbis correptio matutina! Manè prædicant
 docti, serò concionantur indocti. Et in his om-
 nibus honestiùs alibi quàm ad ignè & pocula,
 prædicatur. Si hominū instet deuotio pro ex-
 plis, sententis intererit prouidere, vt narratione
 vna, paucis vel alijs si expedit verbis, instantia
 satisfiat. Verumtamen mutat interdum causa
 consilium, nec lex imponitur vnctio. Viran-
 da tamen vigilia, quæ occasionem verbis aut
 potationi ministrat. Qui vitium cauere desi-
 derat, vitij occasionem præcaueat. Studeant
 ergo in cibo & potu sobrietatem seruare, sicut
 serui Dei & religiosè viuentes. Sicut omnes
 cupiditates carnis abstinencia refecantur: ita
 omnes virtutes edacitatis vitio destruuntur.]
 Immundi spiritus se ibi innciunt, vbi amplius
 vident cibum & potum.] Circa secundū mul-
 tum attendere sibi debent: ne videlicet cibos
 appetant delicatos. Qui vinum & pinguia di-
 liget, nunquam in virtutum possessione ditabi-
 tur. Horū quidem permittitur vsus, abusus &
 concupiscentia prohibetur. Semper itaq; pla-
 cent eis lautioribus parcere cibus. De grossiori-
 bus cibus, & facili vel valde temperato potu,
 necessitati vtunque satisfieri potest: quanquã
 & ipsa necessitas inter homines sit arctanda.

Qui

Jerem. 36,
 22.
 Is. 18, 13

Isidor. li. 2.
 de sum. bo.
 c. 42. sen. 10

Isidor. vbi
 sup. e. 44.
 sent. 3.

Prout. 21, 17

Cibi deli-
 catiores
 non appe-
 tendi.

Qui de religione centerur, modestiam debet religionis habere: vt sit in temperantia speculum aliorum. Spectaculum facti sumus 1. Cor. 4, 9 mundo & angelis & hominibus. Felix abstinentia, quæ palato imperat delicato. Debet vas celesti gratiæ mancipari, à seculi illecebris abstinere. Non erubescat aquam pro vino petere, si habuerint, temperando: quin potius erubescere debent si vinum biberint nimis forte. Aquam requirere & minus limphato vino, vel modicum temper pro bibentis necessitate apponere, D^o placet, proximum edificat, religiosum honestat, animæ simul & corpori est salubre. Verùm quàm turpe sit pauperibus hominibus cibaria quærere lautiora, & appositis non esse contentos, de modo præparandi cibum disponere, aut quomodo præparetur requirere, potum vel cibum aliquem in speciali laudare, vt de eisdem amplius apponatur, aut suas inter extraneos medicinas ostendere, quis sanæ mentis ignorat? Modus quoque honestus est in comedendo habendus: vt non ardentem aut cum nimia festinatione comedatur vel aliàs indecenter. Moram in mensa facere, religiosum non est. Caveant ne aliis à comestione cessantibus, ipsi comedendo vel loquendo mēsam detineant: cum non sit hominum, sed magis pecudum, super mensam ruminando diutius immorari. Possunt tamen qui necesse habent cautè cum modestia sibi in principio mensæ aliis communiter comedētibz providere. Ad hoc vbiq; (vt ait sanctus) frenanda est lingua Bern. 4. de Consider. 10. sine. præceptis, maximè in conuiuio: ne scilicet ad loquendum superflue vel indiseretè relaxetur. Taciturnitas, ait Hugo, inter epulas idcirco Taciturnitas in mensa. 10. 2. in sit. mon. ad nouit. 1. 12. necessaria est: quoniam lingua, quæ in omni tempore ad peccatum prona labitur, periculosius tamè cum per erapulam inflammata fuerit,

In mensa
non diu
morandū,

Bern. 4. de
Consider. 10.
sine.

Taciturni
tas in mē-
sa. 10. 2. in-
sit. mon. ad
nouit. 1. 12.

lit,

96 S. BON. SPEC. DISCIP.
rit, ad loquendum relaxatur.] Discretionem
quoque in verbis, eadem ibi ratio persuadet.
Super mensam autem cum socio loqui, aut co-
ram illiteratis Latinis ibidem vel alibi verbis
viti; dominum quoque domus, vel alios quof-
cunque ad comedendum vel bibendum fre-
quentius invitare nō decet. Subit animo quōd
quædam matrona cuidam frequenter invitanti
dixisse fertur: Fuiſti, inquit, asinarius rura-
lium & imperitorum, qui sæpe asinos prouo-
care nouissent? esse proprium innuēs his, qui
invitationes personis discretionem habētibus
inculcare solent. Oportet etiam disciplinam
in corporis & habitus dispositione seruare: vt
comedentes se non appodient super mensam,
vel accubitando vel alio quocunq. modo inor-
dinato se gerāt. Dū comedūt, caput in capitiō
nulla ratione profundēt, sed aperta comedant
facie. Ceterū religiosos & pauperes de men-
sa aliena viuentes, de portione sibi apposita
encænna familiæ faciēdo, patris familias in
domo gerere vices, canes vel murilegos de
mensa pascere benedicta, à quo nōnulli etiam
abstinent seculares, non congruit. Principalis
hucusque incisio nil his notæ impingens, qui
sub institutionibus aliis militant, aut pro di-
uersis locis, & diuersitate causarum, diuersa
ordinant instituta. Honestas quidem & sancta
omnis traditio, quæ per prudentiam seniorum
in timore Dei communiter traditur, commu-
niter obseruatur, profectō ex communi surgit
institutione religio, honestas ex ordinatione
causatur. Omne ordinatum decorum esse ne-
cesse est.

*Explicit prima pars Speculi
discipline.*

S. B O-